

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

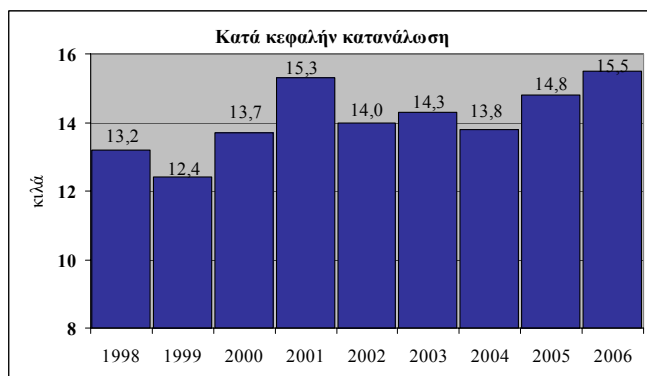
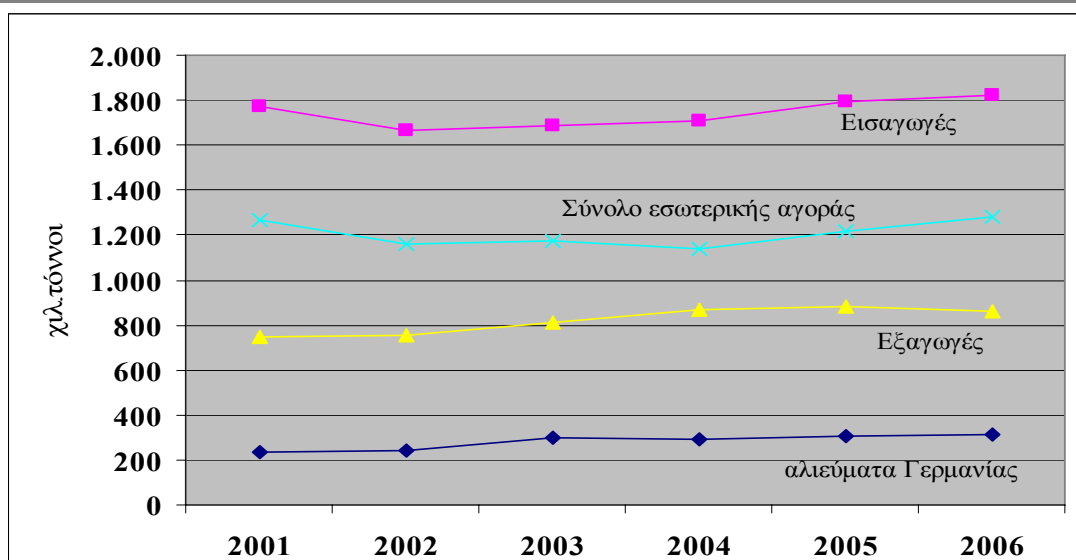
Βερολίνο, 8 Μαΐου 2008

ΣΗΜΕΙΩΜΑ
Η αγορά ιχθυηρών της Γερμανίας

Τροφοδοσία και κατανάλωση προϊόντων

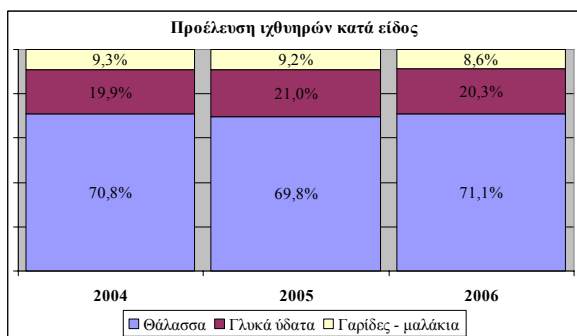
Η συνολική κατανάλωση ιχθυηρών (παραγωγή + εισαγωγές - εξαγωγές) στην Γερμανία ανήλθε το 2006 σε 1,27 εκ. τόννους ακολουθώντας μία ανοδική τάση από το 2002 και μετά.

Προσφορά αλευμάτων στην γερμανική αγορά (σε χιλ.τόννους)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Αλιεύματα/παραγωγή Γερμανίας	237	245	301	294	306	316
Εισαγωγές	1.774	1.669	1.686	1.711	1.795	1.825
Εξαγωγές	746	756	813	867	886	863
Σύνολο προσφοράς στην γερμανική αγορά	1.265	1.158	1.174	1.138	1.215	1.278

Η κατά κεφαλήν κατανάλωση κινήθηκε ανοδικά την τελευταία τριετία και το 2006 ανήλθε σε 15,5 κιλά. Ωστόσο, το μέγεθος αυτό βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο παγκοσμίως που είναι 16,5 κιλά. Στην Ελλάδα, η κατά κεφαλήν κατανάλωση υπολογίζεται ότι είναι κοντά στα 30 κιλά.

Κατά κεφαλήν κατανάλωση ιχθυηρών									
1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
13,2	12,4	13,7	15,3	14,0	14,3	13,8	14,8	15,5	

Η αγορά τροφοδοτείται κυρίως με θαλασσινά προϊόντα που αντιστοιχούν στο 71,1% του συνόλου και ακολουθούν τα προϊόντα των γλυκών υδάτων με 20,3% και οι γαρίδες-μαλάκια με 8,6%. Διαχρονικά, δεν φαίνεται να υπάρχει ισχυρή τάση αύξησης κάποιας από αυτές τις κατηγορίες εις βάρος κάποιας άλλης.

Προέλευση ιχθυηρών κατά είδος			
	2004	2005	2006
Θάλασσα	70,8	69,8	71,1
Γλυκά ύδατα	19,9	21,0	20,3
Γαρίδες - μαλάκια	9,3	9,2	8,6
Σύνολο	100	100	100

Προτιμήσεις καταναλωτών ως % επί συνόλου			
	2004	2005	2006
Μαύρος μπακαλιάρος Αλάσκα	23,8	18,5	25,9
Ρέγγα	15,0	18,1	17,5
Σολωμός	11,8	12,2	11,3
Τόνος	12,2	11,1	10,7
Μαύρος μπακαλιάρος	3,1	4,7	4,0
Κοκκινόψαρο	5,5	4,5	3,8
Πέστροφα	4,2	4,1	3,8
Μπακαλιάρος	3,8	4,5	3,3
Γάδος	2,4	3,5	2,8
Σκουμπρί	1,9	1,8	1,6
Κυπρίνος	1,4	1,4	1,2
Καλκάνι	1,1	1,0	0,9
Βατραχόψαρο	0,4	0,5	0,5
Σαρδέλλα	0,9	0,9	0,4
Λοιπά	12,5	13,2	12,3
Σύνολο	100,0	100,0	100,0

Βάσει των στοιχείων της κατανάλωσης, προκύπτει ότι οι προτιμήσεις των καταναλωτών επικεντρώνονται στα διάφορα είδη μπακαλιάρου καθώς επίσης και στην ρέγγα, τον σολωμό και τον τόννο. Τα κατ' εξοχήν είδη που εξάγει η Ελλάδα, τσιπούρα και λαβράκι υπολείπονται των λοιπών ειδών και δεν εμφανίζονται καθόλου στον πίνακα.

Οι καταναλωτές προτιμούν, επίσης, τα προϊόντα βαθειάς κατάψυξης τα οποία έχουν μερίδιο αγοράς 36% και ακολουθούν τα κονσερβαρισμένα προϊόντα με 28%, οι γαρίδες-μαλάκια με 12% και ακολουθούν τα ελληνικού ενδιαφέροντος νωπά προϊόντα με 10%. Στην συνέχεια, έρχονται τα καπνιστά είδη με 6%, οι λοιπές κατηγορίες με 5% και οι σαλάτες με 3%.

Διαχρονικά, βλέπουμε μία στροφή των καταναλωτών προς τα κατεψυγμένα προϊόντα εις βάρος κυρίως των κονσερβαρισμένων. Τα κατεψυγμένα αύξησαν το μερίδιό τους από 30% το 2004 σε 36% το 2006, ενώ τα κονσερβαρισμένα το μείωσαν από 31% σε 28% αντιστοίχως.

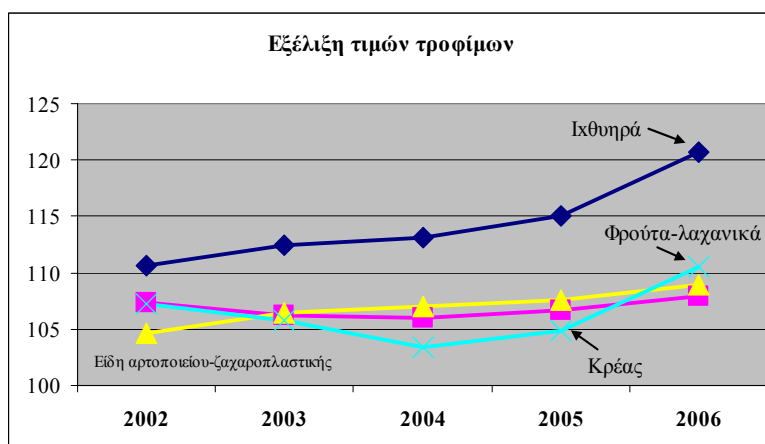
Κατανομή της κατανάλωσης ανά τμήμα αγοράς %			
	2004	2005	2006
Βαθείας κατάψυξης	30	32	36
Κονσέρβες	31	30	28
Ρέγγες	19	18	16
Τόνος	10	10	10
Σαρδέλλες	2	2	2
Γαρίδες και μαλάκια	12	14	12
Νωπά	11	11	10
Καπνιστά	6	6	6
Λοιπά	7	5	5
Σαλάτες θαλασσινών	3	2	3
Σύνολο	100	100	100

Τα νωπά διατήρησαν το μερίδιο αγοράς τους σχετικώς σταθερό από 11% το 2004 σε 10% το 2006.

Εξέλιξη τιμών

Εξέλιξη δείκτη τιμών					
	2002	2003	2004	2005	2006
Ιχθυηρά	110,6	112,5	113,1	115,1	120,7
Κρέας και προϊόντα κρέατος	107,4	106,2	106,0	106,7	107,9
Προϊόντα αρτοποιείου και ζαχαροπλαστικής	104,6	106,5	107,0	107,6	108,9
Φρούτα και λαχανικά	107,2	105,8	103,4	104,9	110,5

Έτος Βάσης 2000=100

Κατά την περίοδο 2002-2006, οι τιμές των ιχθυηρών σημείωσαν την μεγαλύτερη άνοδο εν συγκρίσει με τις λοιπές κατηγορίες τροφίμων. Ο δείκτης τιμών (έτος βάσης το 2000) αυξήθηκε για τα ιχθυηρά από το 110,6 το 2002 στο 120,7 το 2006. Την ίδια περίοδο οι τιμές του κρέατος και των προϊόντων κρέατος παρέμειναν σταθερές ενώ οι τιμές των προϊόντων αρτοποιίας – ζαχαροπλαστικής και των φρούτων-λαχανικών αυξήθηκαν κατά περίπου 3 μονάδες, από 104,6 σε 108,9 και από 107,2 σε 110,5 αντιστοίχως.

Η τιμή της τσιπούρας και του λαβρακίου διαμορφώνεται στα καταστήματα λιανικής συνήθως μεταξύ €14 - €16 / κιλό. Σε λίγα καταστήματα που απευθύνονται σε πελάτες ανώτερου εισοδηματικού επιπέδου, όπως το KDW του Βερολίνου, η τιμή φθάνει τα €19 / κιλό. Παρατηρείται, επομένως, μεγάλη απόκλιση μεταξύ της τιμής των €3-€4 / κιλό στην οποία πωλούν οι μονάδες παραγωγής στην Ελλάδα και της τελικής τιμής αγοράς στην Γερμανία. Το εύρος αυτό πρέπει να αποδοθεί στα ενδιάμεσα στάδια που απαιτούνται έως ότου φθάσει το προϊόν στην κατανάλωση. Πάντως, ακόμη και σε αυτό το επίπεδο, τα προϊόντα ιχθυοκαλλιεργειών συγκαταλέγονται μεταξύ των φθηνότερων επιλογών που έχει ο καταναλωτής.

Εξωτερικό εμπόριο

Εισαγωγές Γερμανίας			
	2004	2005	2006
Μερίδιο ιχθυηρών που αλιεύθηκαν από γερμανικά πλοία στο εξωτερικό	15%	15%	15%
Μερίδιο εισαγωγών	85%	85%	85%
Εισαγωγές (όγκος σε τόννους)	1.710.645	1.794.970	1.824.720
Εισαγωγές (αξία σε εκ.€)	2.272	2.601	2.787
<i>εκ των οποίων:</i>			
Ιχθυρά θαλάσσης	815	855	986
Ιχθυρά γλυκών υδάτων	525	607	674
Παρασκευασμένα	566	653	688
Γαρίδες και μαλάκια	343	394	393

Εξαγωγές Γερμανίας			
	2004	2005	2006
Εξαγωγές (όγκος σε τόννους)	734.469	886.175	862.849
Εξαγωγές (αξία σε εκ.€)	987	1.173	1.147
<i>εκ των οποίων:</i>			
Ιχθυρά θαλάσσης	261	355	268
Ιχθυρά γλυκών υδάτων	147	204	219
Παρασκευασμένα	554	448	498
Γαρίδες και μαλάκια	131	139	135

Προμηθεύτριες χώρες Γερμανίας το 2006	
Δανία	10,5%
Ολλανδία	8,8%
Πολωνία	8,2%
Γαλλία	2,3%
Ην.Βασίλειο	2,1%
Ισπανία	1,8%
Ιταλία	1,5%
Βέλγιο	1,4%
Ιρλανδία	60,0%
Λοιπές χώρες ΕΕ	2,1%
Νορβηγία	10,8%
Κίνα	10,5%
ΗΠΑ	5,4%
Χιλή	4,0%
Ρωσία	3,9%
Ταϊλάνδη	3,0%
Ισλανδία	2,7%
Βιετνάμ	2,3%
Εκουαδόρ	1,8%
Φιλιππίνες	1,5%
Ινδονησία	1,2%
Μαρόκο	1,1%
Καναδάς	1,1%
Ινδία	0,9%
Παπούα-Ν.Γουινέα	0,8%
Καζακστάν	0,7%
Σεϋχέλλες	0,6%
Τανζανία	0,6%
Αργεντινή	0,6%
Μπαγκλαντές	0,5%
Λοιπές χώρες εκτός ΕΕ	6,7%

Η γερμανική αγορά ιχθυηρών εξαρτάται από τις εισαγωγές καθώς αυτές καλύπτουν σταθερά την τελευταία τριετία το 85% της συνολικής ζήτησης. Τα γερμανικά αλιευτικά σκάφη καλύπτουν το υπόλοιπο 15% της κατανάλωσης.

Οι γερμανικές εισαγωγές ιχθυηρών αντιστοιχούσαν το 2006 σε όγκο 1.824.720 τόννων και αξία €2,8 δις. Από αυτά, αξία €986 εκ. αντιπροσώπευαν οι εισαγωγές θαλασσιών ιχθυηρών, ενώ η αξία των εισαγωγών παρασκευασμένων προϊόντων σε €688 εκ., των ιχθυηρών γλυκών υδάτων σε €674 εκ. και των γαρίδων-μαλακίων σε €393 εκ.

Κατά την τριετία 2004-2006 σημειώνεται αύξηση μεγεθών σε όλες τις κατηγορίες των εισαγωγών.

Οι γερμανικές εξαγωγές ιχθυηρών μειώθηκαν το 2006 σε 863 χιλ. τόννους από 886 χιλ. τόννους το 2005, όμως το μέγεθος αυτό είναι αυξημένο από τις 734 χιλ. τόννους του 2004. Βασίζονται κυρίως στα παρασκευασμένα προϊόντα που αντιπροσωπεύουν το 43% του συνόλου.

Η Ελλάδα δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των βασικών προμηθευτών της γερμανικής αγοράς σε ιχθυρά. Κυριώτερες προμηθεύτριες χώρες είναι η Νορβηγία με μερίδιο 10,8%, η Δανία και η Κίνα που έχουν από 10,5% και ακολουθούν η Ολλανδία με 8,8%, η Πολωνία με 8,2% και οι ΗΠΑ με 5,4%.

Πηγή των ανωτέρω στοιχείων: DESTATIS

Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Γερμανίας

Ελληνικές εξαγωγές ιχθυηρών

Η αξία των ελληνικών εξαγωγών ιχθυηρών προς την γερμανική αγορά κατά το 2007 ανήλθε σε €15,15 εκ. και η ποσότητα σε 3.514 τόννους. Υπολογίζεται ότι αντιστοιχούν περίπου στο 1% της αξίας των συνολικών γερμανικών εισαγωγών ιχθυηρών.

Σε ό,τι αφορά τα νωπά ή κατεψυγμένα προϊόντα (μη παρασκευασμένα), τα κυριότερα εξαγόμενα είδη είναι τα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειών, τα οποία σημείωσαν εντυπωσιακό ποσοστό αύξησης. Οι εξαγωγές τσιπούρας σημείωσαν άνοδο κατά 89,42% από €2,9 εκ. το 2006 σε €5,5 εκ. το 2007. Αντιστοίχως, οι εξαγωγές λαβρακίου σημείωσαν άνοδο κατά 89,21% από €1,4 εκ. το 2006 σε €2,7 εκ. το 2007. Ακολούθησαν οι εξαγωγές πέστροφας με €1,7 εκ. (πτώση 28,4%), τα καλαμάρια με €1,2 εκ (αύξηση 0,22%) και οι κατεψυγμένοι οξύρρυγχοι με €824 χιλ. (πτώση 58%).

Στην κατηγορία των παρασκευασμένων προϊόντων, την μερίδα του λέοντος έχουν οι ρέγγες με €1,58 εκ. (μείωση 42%) και ακολουθούν οι σαρδέλες με €665 χιλ. (μείωση 32%) και τα μύδια με €134 χιλ. (μείωση 6,22%).

Δασμ.κλάση	Περιγραφή	2007		2006		Μεταβολή % 2007-06	
		Αξία €	Ποσότητα	Αξία €	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα
03	ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ	15.148.379	3.513.776	15.276.506	3.380.024	-0,84%	3,96%
03.02.69.95	Τσιπούρα	5.485.413	1.261.156	2.895.901	639.154	89,42%	97,32%
03.02.69.94	Λαβράκι	2.668.808	487.091	1.410.508	272.133	89,21%	78,99%
03.05.49.45	Πέστροφα	1.722.713	222.099	2.407.290	320.550	-28,44%	-30,71%
03.07.49.59	Καλαμάρια γενικώς	1.243.839	434.658	1.241.060	403.873	0,22%	7,62%
03.02.69.99	Οξύρρυγχοι κατεψυγμένοι για μεταπ	823.715	171.930	1.958.536	424.838	-57,94%	-59,53%
03.03.79.98	Ψάρια του γένους Euthynnus, άλλα	579.846	297.320	147.757	49.556	292,43%	499,97%
03.07.59.10	Χταπόδια κατεψυγμένα	418.083	66.093	449.898	77.489	-7,07%	-14,71%
03.02.69.19	Άλλα ψάρια γλυκού νερού	250.300	68.150	514.500	211.673	-51,35%	-67,80%
03.02.69.61	Σπαρίδες θάλασσας (λιθρίνια, φακρυ	239.181	44.917	2.634.855	503.844	-90,92%	-91,09%
03.07.49.38	Καλαμάρια, loligo spp	224.980	94.837	383.162	135.044	-41,28%	-29,77%
03.02.69.55	Γαύρος	158.475	83.408	2.895.901	639.154	-94,53%	-86,95%
16	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	3.825.638	725.394	5.576.748	1.037.331	-31,40%	-30,07%
16.04.12.91	Ρέγγες	1.579.356	227.278	2.743.039	414.784	-42,42%	-45,21%
16.04.13.11	Σαρδέλες	665.331	108.867	982.583	151.981	-32,29%	-28,37%
16.05.90.19	Μύδια	134.436	15.775	143.356	18.144	-6,22%	-13,06%

Τα ελληνικά προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας υφίστανται τον ανταγωνισμό των άλλων παραγωγών της Μεσογείου (Τουρκία, Μαρόκο, Κύπρος, Ισραήλ, κ.λ.π.). Οι περισσότερες εισαγωγικές εταιρειών νωπών ιχθυηρών εδρεύουν στα βόρεια λιμάνια της χώρας (Αμβούργο, Βρέμη και Μπρεμερχάφεν, Κίελο), καθώς το κύριο αντικείμενό τους είναι η εισαγωγή και μεταποίηση ειδών που αλιεύονται στον Ατλαντικό ή την Βόρεια Θάλασσα.

Η μεταφορά των νωπών ιχθύων παραγωγής ιχθυοτροφείου γίνεται αποκλειστικώς πλέον με φορτηγά-ψυγεία μέσω Ιταλίας. Συνήθως, η διακίνηση γίνεται μέσω εισαγωγικών εταιρειών στο Μόναχο, την Φραγκφούρτη κλπ από τις οποίες στην συνέχεια προωθείται σε άλλους τοπικούς διανομείς που το διοχετεύουν στα καταστήματα λιανικής. Οι μεγάλες αλυσίδες συχνά έχουν μία συγκεκριμένη εισαγωγική εταιρεία με την οποία συνεργάζονται η οποία αναλαμβάνει την τροφοδοσία τους με προϊόντα.

Σε επίπεδο λιανικής, προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειών μπορεί να βρει ο καταναλωτής

- α) στις αλυσσίδες (π.χ. Kaiser's, Rewe, Edeka, κ.λ.π.) που διαθέτουν μεγάλο αριθμό κωδικών προϊόντων.
- β) στις αλυσσίδες Cash & Carry, όπως η Metro και η Selgros που απευθύνονται σε εμπόρους / εστιατόρια / ξενοδοχεία και οι οποίες διαθέτουν μεγάλη ποικιλία νωπών ιχθυηρών σε ξεχωριστό τμήμα του καταστήματος
- γ) σε εξειδικευμένα καταστήματα / ιχθυοπωλεία που διαθέτουν ποικιλία νωπών ιχθυηρών αλλά και συναφών προϊόντων. Ο αριθμός αυτών των καταστημάτων είναι μικρός, καθώς έχουν υποκατασταθεί πλέον σε εθνικό επίπεδο από τις μεγάλες αλυσσίδες.

Δεν υπάρχουν καθόλου νωπά ιχθυηρά στις εκπτώτικες αλυσσίδες (Aldi, Lidl, κ.λ.π.), οι οποίες διαθέτουν γενικώς περιορισμένο αριθμό προϊόντων. Το ίδιο ισχύει και για εξειδικευμένα καταστήματα βιολογικών προϊόντων με περιορισμένη ποικιλία. Βασικός λόγος είναι ότι τα νωπά ιχθυηρά έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις (ύπαρξη ψυγείων, διαφορετικών βιτρινών, ιδιαίτερο τμήμα καταστήματος με άλλους υπαλλήλους), επομένως αυξάνουν το κόστος λειτουργίας τους, γεγονός που αντιβαίνει στο επιχειρηματικό τους μοντέλλο.

Ο Γερμανός καταναλωτής δεν συσχετίζει τα συγκεκριμένα είδη (τσιπούρα – λαβράκι) με την Ελλάδα καθώς η αναγνωρισιμότητά τους είναι χαμηλή και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ταυτισθεί με την χώρα μας. Επί πλέον, όπως συμβαίνει και στις περισσότερες περιπτώσεις των υπολοίπων νωπών ιχθυηρών, αυτά δεν έχουν κάποια εταιρική ταυτότητα με την οποία να τα ξεχωρίζει ο καταναλωτής. Η γερμανική προσπάθεια να δημιουργήσει επώνυμο ιχθυηρά με την επωνυμία “Deutsche See”, σε μικρό μόνον βαθμό έχει πετύχει τον στόχο της.

Πέραν αυτών, ο καταναλωτής προτιμά την αγορά ιχθύων με την μορφή φιλέτου αντί της αγοράς ολόκληρου, καθώς δεν υπάρχει παράδοση αντίστοιχη με την χώρα μας. Συνεπώς, εκτιμούμε ότι μεγαλύτερες προοπτικές επιτυχίας θα έχουν εκείνες οι ελληνικές εταιρείες που θα επιτύχουν την δημιουργία επώνυμου προϊόντος, νωπού, με συσκευασία κλειστού τύπου και σε μορφή φιλέτου.

Επί πλέον, θα πρέπει να εξετασθεί το ζήτημα της διακίνησης γιατί με την σημερινή κατάσταση, ο μεν καταναλωτής αγοράζει ακριβά, ο δε παραγωγός πωλά φθηνά, συχνά και σε τιμή οριακή ως προς το κόστος παραγωγής. Η παράκαμψη των ενδιαμέσων σταδίων, ωστόσο, είναι δύσκολη γιατί η δημιουργία αυτόνομης παρουσίας στην Γερμανία με την σχετική υποδομή (ψυγεία-αποθήκες, κέντρο διανομής, στόλος οχημάτων, κ.λ.π.) απαιτεί σημαντικό ύψος επένδυσης.

Ωστόσο, το γεγονός του σημαντικού ρυθμού αύξησης των εξαγωγών μας τσιπούρας και λαβρακίου (σχεδόν διπλασιασμός μεταξύ 2006-2007) δείχνει ότι έχει διαμορφωθεί μία έντονη δυναμική. Καθώς μάλιστα, οι εξαγωγές μας τσιπούρας και λαβρακίου προς την Γερμανία υστερούν σημαντικά εν συγκρίσει προς αυτές άλλων ευρωπαϊκών αγορών, όπως η γαλλική, η ιταλική και η βρετανική, εκτιμούμε ότι διανοίγονται σημαντικές προοπτικές περαιτέρω αύξησης.

Διονύσης Πρωτοπαπός
Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄